BOBBY MOORE SE DESTĂINUIE

FRAGMENTE DIN CARTEA SCRISĂ DE CELEBRUL FOTBALIST ENGLEZ

6

„POVESTEA MEA ȘI A FOTBALULUI"

După ce joacă în echipa școlii din micul orășel Barking, apoi în diverse selecționate districtuale de juniori, Bobby Moore este luat de clubul West Ham unde se antrenează sub conducerea lui Malcolm Allison.

Ca junior al acestui club face parte de mai multe ori din echipa Angliei la turneele U.E.F.A. În anul 1958 este promovat în echipa întîi a clubului, iar în urma transferului vechiului său rival, internaționalul John Smith, devine titular.

Cariera sportivă a lui Bobby Moore continuă cu noi succese. În toamna lui 1960 este selecționat în echipa de tineret a Angliei și, în scurt timp, devine căpitan al acestei echipe.

În episodul din numărul trecut, Moore a povestit despre debutul în prima reprezentativă a Angliei și apoi despre alte întîlniri internaționale.

La sfîrșitul primei reprize conduceam cu 1—0 prin golul înscris de Johnny Byrne. Oricită bunăvoință și simpatie s-ar fi creat prin schimbul de insigne, acestea dispărură odată cu pauza. De fapt, noi primisem insignele înapoi. Antrenorul brazilienilor, Palmera Pessoa, le aruncă la picioarele lui Ron Greenwood! În minutul cincizeci al jocului, José Matos, cunoscut sub numele de „micul Garrincha", reuși să aducă brazilienilor egalarea. În ciuda eforturilor adversarului, noi am reușit să menținem rezultatul și acest meci nul ne aduse în fruntea clasamentului seriei, înaintea echipei italiene Mantova. Ne întoarserăm la Londra ca lideri ai seriei noastre. În ceea ce mă privește, nu mă simțeam în nici un caz „slăbit". Dimpotrivă. New York-ul a fost pentru echipa noastră o experiență foarte bună prin faptul că ne-a dat posibilitatea de a juca într-o perioadă de timp relativ scurtă, o serie de meciuri împotriva unor echipe străine foarte bune. La întreaga echipă se constată o maturizare care se făcu simțită cu ocazia revenirii noastre la New York cîteva săptămîni mai tîrziu, pentru a participa la faza finală a acestui turneu, cînd cîștigătorii de serii se întîlneau între ei pentru cucerirea trofeului pus în joc.

Primul nostru adversar era echipa Gornik din Polonia. Spre deosebire de obișnuitele turnee de vară ale cluburilor, turneul de la New York se desfășura, aș putea spune, într-o atmosferă de seriozitate excesivă. Jocul împotriva echipei Gornik avea să se transforme într-un „cazan al satanei", atît de supra-încălzit, încît antrenorul nostru Ron Greenwod trimise pe portarul de rezervă Brian Rhodes, pentru a ne rechema de pe teren.

Arbitrul scoțian reușise să înfurie publicul prin faptul că anulase primul gol al polonezilor pe motiv de ofsaid. În momentul în care el anulă un al doilea gol polonez pentru același motiv, galeria poloneză își ieși complet din fire. Grupuri, grupuri de spectatori invadară terenul, aruncîndu-se asupra noastră cu atîta disperare încît ne era frică de linșare. Înainte încă de a putea fi salvat, arbitrul își pierduse absolut tot echipamentul și era atît de rău lovit încît era în imposibilitate de a mai controla jocul. Unul din arbitrii de linie trecu pe centru. Acest meci se termină exact după două ore și jumătate de la începerea lui, dar singurul gol valabil, înscris de noi, ne dădu posibilitatea de a întîlni în finala competiției echipa cehoslovacă Dukla, cîștigătoarea celor două ediții anterioare ale acestui turneu.

Finala cu Dukla

Ron Greenwod nu privește jocul de fotbal cu obsesia victoriei cu orice preț. Cere însă o permanentă îmbunătățire a stilului de joc. El nu este de loc omul care să nu-și poată stăpîni nervii și să țipe la jucători. Dimpotrivă. În puținele ocazii în care l-am văzut supărat pe noi, el nu-și exprima nemulțumirea pentru înfrîngeri, ci pentru meciuri cîștigate, după cum spunea, de o manieră cu totul nesatisfăcătoare.

Echipa cehoslovacă număra printre jucătorii ei șase componenți ai naționalei care jucaseră în finala campionatului mondial (din Chile — n.n.). Ei cîștigară prima manșă a finalei cu 1—0.

— Este cel mai bun joc pe care l-ați făcut de cînd am preluat conducerea echipei, ne spuse Ron Greenwood după înfrîngere. În manșa a doua a acestei finale, reușirăm un 1—1, dar cupa reveni cehoslovacilor.

**O echipă cu totul nouă se întoarse de la New York în Anglia și pregătirile pentru sezonul 1963—64 începură sub auspicii noi. Cu toate că turneul din America nu se prea bucura de publicitate la noi, aș spune chiar de mai puțină decît merita, noi știam perfect de bine ce important a fost. Simțeam cu toții că ne-am maturizat. A fost o maturizare rapidă, dacă nu subită, datorită atmosferei de cuptor încins de la New York. Nimeni dintre noi nu se simțea slăbit. Un șir neîntrerupt de meciuri cu miză nu slăbește jucătorul, lucru dovedit de brazilieni care joacă mult mai multe meciuri pe an decît oricare club englezesc. Nu mă îndoiesc, în schimb, că oricine s-ar moleși dacă ar juca meciuri fără miză de-a lungul unui an, fără întrerupere. Satisfacția de a fi obținut locul doi la acest turneu atît de disputat, ne umplu de entuziasm pentru sezonul următor din Anglia. Aveam să arătăm suporterilor noștri că „balonul" nostru se ridică tot mai sus. Zilele de așteptare trecuseră. Poate că dacă obțineam rezultate slabe la New York, ne-am fi întors într-o stare de spirit diferită, dar unicul țel al lui Ron Greenwood, pentru care gîndea și planifica, căruia îi subordona orice, era fotbalul modern, absolut necesar dacă vrei ca jocul să fie prestat la nivelul standardului mondial.*

Aș putea afirma că am lăsat la New York complexul nostru de inferioritate. În ceea ce mă privește, ca jucător, am trecut printr-o altă fază în lupta mea pentru perfecționare, terminînd odată pentru totdeauna cu „grăsunul" și cu amintirile trecutei mele rămîneri în urmă. Fusesem proclamat cel mai bun jucător al turneului. Pare poate curios ca o echipă de fotbal dintr-o suburbie din estul Londrei, să-și regăsească „inima" la numai o mică sau două depărtare de Broadway!

Irezistibilul Bobby Moore apare și în atac atunci cînd este nevoie. Iată-l proiectat cu mingea cu tot în plasa porții adverse !

Apare Alf Ramsey

Dacă există un om în fotbal care să-i fi amețit, uluit și enervat în același timp pe „microbiști", atunci acest om este fără îndoială Alf Ramsey, omul care răspunde de destinele fotbalului englezesc. Din sezonul 1962—63, de cînd a preluat în mîinile sale soarta echipei naționale a Angliei, felul lui de a gîndi și a lucra i-a încîntat și înfuriat pe rînd pe toți criticii acestui sport, iar de multe ori i-a pus în fața unor adevărate enigme. La un moment dat fusese acuzat că păstrează în lot jucători ieșiți din formă. Altă dată, cînd conform celor susținute de toți ziariștii sportivi, el ar fi trebuit să comprime numărul posibililor pentru campionatul mondial din 1966 pînă ar fi ajuns la un nucleu de bază, el începu — contrar celor așteptate — să cheme oameni în lot ale căror nume abia de erau cunoscute în propriile lor echipe. Trebuie spus că în unul sau două cazuri, ziariștii sportivi nu auziseră de loc de numele respective. Unele ziare susțineau că Ramsey trebuie să plece, altele, că Ramsey trebuie să-și revizuiască ideile, iar majoritatea oamenilor așteptau și se întrebau mirați ce o să fie.

Care este secretul prin care Alf Ramsey a reușit să constituie o echipă engleză capabilă de mari victorii?

Atunci cînd juca la Tottenham Hotspurs pe post de fundaș, era un jucător abil, calculat și cu un temperament rece. Mi s-a spus ca nu avea nici viteză prea mare și nici nu prea „intra la om". În schimb avea creier. Și acest creier fotbalistic el l-a folosit ca antrenor. Modul în care a reușit să facă din Ipswich Town, o echipă obscură din liga a treia, campioana Angliei într-un interval de numai șapte ani, fără să schimbe aproape de loc componența echipei, ține, ași putea spune, mai mult de legendă decît de realitate.

Inițial, Ramsey trebuia să preia echipa Angliei în mai 1963. În 1961—62, Ipswich Town cîștigă campionatul Angliei, învingînd în mod practic toți adversarii. Ea promovase abia cu un an înainte în prima ligă și în loc de a retrograda după primul an, iat-o încoronată cu titlul suprem.

Al doilea an al său în prima ligă, însă, nu i-a mai adus de loc succesele scontate. Criticii lui Ramsey — care de curînd îl ridicaseră în slăvi ca pe un făcător de minuni — îl acuzau acum de tot felul de lipsuri, în special de faptul că nu se preocupase de viitorul echipei Ipswich. Mărturisesc că am considerat aceste critici drept ridicole. Este o realizare de-a dreptul fantastică ca o echipă fără nici un fel de calități, cu un buchet de jucători de un nivel foarte scăzut, majoritatea lor fiind „adunați" de la diverse cluburi încă de pe timpul cînd jucau în divizia a treia, să cîștige campionatul țării. Să te aștepți apoi ca același club mic, fără posibilități materiale de a cumpăra vedete, să concureze în mod permanent echipele Băncii Angliei, este într-adevăr stupid!

Jackie Milburn, renumitul centru înaintaș al echipei Newcastle United, fusese numit antrenor al lui Ipswich Town, iar Ramsey se decise să preia conducerea echipei naționale a Angliei mai devreme decît era prevăzut, pentru a-și putea concentra întreaga atenție asupra meciului internațional cu Franța, care urma să aibă loc în februarie.

Aș dori să spun că-mi părea foarte rău de plecarea lui Walter Winterbottom, care s-a ocupat de echipa Angliei în anii cei mai grei de după război, într-un moment cînd în schemele de joc ale fotbalului internațional aveau loc schimbări dramatice. În acele zile, cluburile din ligă nu erau atît de dispuse la colaborare ca în zilele noastre, pentru a da drumul jucătorilor la antrenamentele naționalei și de multe ori interesele clubului erau puse înaintea intereselor țării.

Walter Winterbottom era fără îndoială unul din marii maeștri ai tacticii fotbalistice și el avea o viziune clară în ceea ce privea lansarea de tinere elemente și încadrarea lor în schemele tactice de joc. Cunoașterea profundă a jocului și a fiecărui jucător advers pe care urma să-l întîlnim, era un ajutor de neprețuit pentru echipele Angliei în pregătirile lor pentru meciuri internaționale. Mi se părea un mare păcat faptul că fotbalul nostru îl va pierde pe Winterbottom.

Prima oară l-am întîlnit pe Alf Ramsey la Sheffield, în octombrie 1962. El sosise acolo pentru a urmări meciul nostru tur împotriva Franței, din prima etapă a Cupei Europei a Națiunilor. Jocul s-a terminat nedecis, 1—1.

Chiar de la început mi-am dat seama că, din punct de vedere al caracterului, Alf Ramsey semăna foarte mult cu un om născut și crescut în estul Londrei. Est-londonezi autentici ca Jimmy Greaves, Johnny Byrne și cu mine eram de multe ori puși în încurcătură deoarece nu vedeam logica pentru care alți oameni nu puteau înțelege simțul dezvoltat al umorului care se ascundea în spatele firii sale reci și calculate. Fiindcă acest simț al umorului pe care-l are era mai puțin vizibil, el scăpa unor oameni cum ar fi scoțienii sau cei din Liverpool, căci ei nu cunoșteau estul Londrei. Nu știu de ce, poate fac generalizări ne la locul lor și digresiuni, dar efectiv nu pot înțelege de ce atîția oameni îl consideră pe Alf Ramsey, rece, ursuz și misterios. Nu este absolut nimic misterios în metodele lui de selecție pentru oricine este dispus să gîndească.

Deoarece antrenorul unei echipe nu face confidențe jucătorilor în legătură cu metodele lui de selecție, eu nu fac altceva decît să avansez propriile mele idei, ajungînd la concluzia că el era decis de la bun început să dea fiecărui jucător „probabil" sau „posibil" al naționalei Angliei, ori cît de mică ar fi fost șansa acestuia, posibilitatea de a arăta ce ar putea face într-un joc de factură internațională. În vara anului 1964, Anglia participă la așazisa „Mica Cupă Mondială", competiție ce s-a desfășurat la Rio de Janeiro. Luarăm cu noi 19 jucători și fiecăruia îi veni rîndul să joace într-un meci, cu toate că nu am disputat decît patru partide. Aceasta era o indicație de felul cum gîndea și lucra Ramsey. Mai erau doi ani pînă la campionatul mondial de fotbal și deci o perioadă propice pentru a verifica potențialul internațional al unui număr cît mai mare de jucători.

Primul joc internațional, în calitatea lui de antrenor al echipei Angliei, a fost meciul retur cu Franța și doream cu toții să-i oferim lui Ramsey un start bun. Pe de altă parte voiam să-l și impresionăm cu propriile noastre calități. Meciul începu foarte promițător, sub lumina reflectoarelor franceze, dar în curînd deveni un fel de coșmar pentru portarul nostru, Ron Springett, dela Sheffield Wednesday. Tocmai el, unul din cei mai serioși portari pe care-i cunoaște fotbalul, a avut o categorică zi proastă, cum se spune, lucru ce se poate întîmpla oricărui jucător. Din nenorocire, greșelile unui portar devin și mai vizibile la lumina neonului. La sfîrșitul primei reprize noi nu fuseserăm în stare să înscriem de loc în timp ce săracul Ron a fost obligat să scoată de trei ori mingea din plasă. Ne-a impresionat atitudinea lui Alf Ramsei în cabine. El nu părea nici dezamăgit, nici enervat de jocul slab prestat de noi în prima repriză. Ne vorbea foarte liniștit, dar ferm în același timp.

— Nu văd dece nu ați putea cîștiga acest meci, spuse el.

Cam pe la mijlocul reprizei secunde reușirăm să reducem scorul cu două goluri. Bobby Smith, de la Tottenham Hotspurs, și Bobby Tambling de la Chelsea marcaseră fiecare cîte un gol. Dar o serie întreagă de greșeli în apărare au permis francezilor să găsească culoare de șut și meciul se termină cu scorul de 5—2 în favoarea gazdelor.

Iată-i și pe scoțieni...

În acest sezon am jucat pentru prima oară împotriva naționalei Scoției. Cred că este locul să fac un comentariu în legătură cu fotbalul internațional, așa cum îl văd jucătorii englezi, în special cei din generația mea. Pînă în momentul în care miraculoasa echipă a Ungariei pulveriza Anglia pe stadionul Wembley, noi eram maeștrii fotbalului mondial. Cînd oamenii vorbeau de „mari" fotbaliști, ei se gîndeau la Stanley Matthews, Tom Finney, Tommy Lawton, Wilf Mannion, Raich Carter... și dintr-odată a trebuit să învățăm să pronunțăm nume ca Puskas, Kocsis și Di Stefano. Iar atunci cînd marile noastre vedete pălîră, Anglia intră într-o perioadă interimară, în care ne lipseau individualitățile cu care am fi putut învinge alte țări și nici nu ne obișnuiserăm încă cu ideile noi pe care alte țări deja le aplicau în practică.

(Va urma)

Traducere de RADU HERBAY